

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym: Przewodniczący SSR Barbara Ciwińska

Protokolant Izabela Katryńska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa P. P. (1)

przeciwko M. P. (1) **o obniżenie alimentów**

1. obniża alimenty ustalone w wyroku Sądu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 04 marca 1998 roku w sprawie o rozwód sygn. akt I C 978 /97 od pozwanego P. P. (1) na rzecz jego córki M. P. (1) ur. (...) z kwoty 700 złotych miesięcznie do kwoty :

a) po 300 (trzysta) złotych miesięcznie za okres od 01 listopada 2010 roku do 01 grudnia 2013,

b) po 500 (pięćset) złotych miesięcznie poczynając od dnia 01 listopada 2015 roku płatne do rąk M. P. (1) do dnia 10-tego każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,

2. w pozostałym zakresie powództwo o obniżenie alimentów bieżących i alimentów zaległych oddala,

3. pozostawia strony przy poniesionych kosztach zastępstwa procesowego,

4. koszty postępowania przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 01 stycznia 2015 roku P. P. (1) wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych od niego na rzecz córki M. P. (1) wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 04 marca 1998 roku, w sprawie o sygn. akt I C 978/97, z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty 200 zł miesięcznie, płatnych z góry do rąk pozwanej do 15-tego dnia każdego miesiąca: w zakresie alimentów zaległych za okres od listopada 2010 roku do listopada 2013 roku na kwotę wyliczonych we wniosku egzekucyjnym na kwotę 25.900 zł, zaś poczynawszy od miesiąca grudnia 2013 roku i nadal za poszczególne okresy płatności w zakresie alimentów bieżących. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powód, pomimo rozwodu, zamieszkiwał wraz z żoną do grudnia 2013 roku, troszczył się o wychowanie córki iłożył na jej utrzymanie. Powód wskazał, iż od lat nie pracuje zawodowo, jednakże zamieszkując z rodziną podejmował on prace dorywcze min. udzielał korepetycji, pomagał w redagowaniu pism. Stan zdrowia powoda oraz wyprowadzka z W. spowodowała jego zdaniem znaczący spadek jego możliwości zarobkowych.

W dniu 28 kwietnia 2015 roku pozwana M. P. (1), wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła, iż jej ojciec mimo wieku lat 53 może wykorzystywać posiadane wykształcenie prawnicze, a zatem ma nadal możliwości zarobkowe.

Sąd Rejonowy ustalił następując stan faktyczny:

P. P. (1) jest ojcem M. P. (1) (okoliczność bezsporna). Wyrokiem z dnia 04 marca 1998 roku, w sprawie o sygn. akt I C 978/97 Sąd Wojewódzki w Warszawie orzekł rozwód związku małżeńskiego P. P. (1) oraz matki pozwanej - M. P. (2), bez orzekania o winie. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią wówczas M. powierzono obojgu rodzicom, ustalając miejsce zamieszkania córki w każdorazowym miejscu zamieszkania jej maki, Sąd uregulował także kontakty

ojca z małoletnią. Udział P. P. (1) w kosztach utrzymania małoletniej córki określono na kwotę 700 zł miesięcznie (wyrok rozwodowy k. 31-31v akt dołączonych).

P. P. (1) w chwili orzekania rozwodu miał lat 36, zaś M. P. (2) 35. Mieli tylko jedno małoletnie dziecko – M. P. (1), lat 3. Powód, z wykształcenia prawnik, uzyskiwał wówczas dochód w wysokości 4.000 zł netto miesięcznie, zaś jego małżonka – 1.500 zł miesięcznie (k. 9 akt dołączonych). W toku postępowania rozwodowego małżonkami zgodnie ustalili wysokość alimentów należnych małoletniej córce od ojca (k. 27 akt dołączonych).

Po orzeczeniu rozwodu powód 2000 roku za zgodą żony, wrócił do rodziny. Ze związku narodziło się dwoje kolejnych dzieci: P. P. (2) w 2003 roku oraz M. P. (3), która zmarła ona po kilku miesiącach życia. Powód zamieszkiwał z żoną i córkami do grudnia 2013 roku. Powód posiada wykształcenie wyższe prawnicze, ukończył aplikację sądową, jednakże nie uzyskał uprawnień do wykonywania zawodu sędziego, pracował jako handlowiec oraz przedstawiciel handlowy. Około 2002 roku P. P. (1) stracił pracę i dłuższy czas nie posiadał stałego zatrudnienia. Podejmował on jednakże prace dorywcze w zakresie redagowania pism oraz udzielania korepetycji (wyjaśnienia powoda k. 201, potwierdzone zeznaniami k. 205, zeznania świadka M. P. (2) k. 204). Ponadto rodzice powoda znacząco wspierają syna finansowo – w ciągu 10 lat przekazali powodowi około 200.000 zł (zeznania świadka B. J. k. 151, wyjaśnienia powoda k. 203 potwierdzone zeznaniami k. 205).

W grudniu 2013 roku M. P. (2) poprosiła męża, żeby wyprowadził się z domu. P. P. (1) wyjechał do P. i zamieszkał u swoich rodziców, gdzie nadal przebywa. Pozostawał zarejestrowany jako osoba bezrobotna, nie posiadał prawa do zasiłku (k. 16). Pracę podjął dopiero w 2014 roku. P. P. (1) pracuje jako ochroniarz, jego zarobki wynoszą około 1.500 zł miesięcznie. Cierpi na problemy z kręgosłupem, jednakże nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności (dokumentacja medyczna k. 17-22, wyjaśnienia powoda k. 203 potwierdzone zeznaniami k. 205). Poza pozwaną powód jest zobowiązany alimentacyjnie także względem małoletniej córki P., jednakże alimentów formalnie nie zasądono.

Z uwagi na fakt, iż aktualnie powód płaci alimenty w kwocie 700 zł zawieszono postępowanie egzekucyjne przeciwko niemu (wysłuchanie powoda k. 201, 202, potwierdzone zeznaniami k. 205).

M. P. (1) studiuje obecnie na III roku na (...) Uniwersytecie Medycznym, na kierunku dietetyka. W tym roku akademickim pisze pracę licencjacką, zamierza kontynuować naukę na studiach magisterskich. Są to studia państwowe, dzienne, realizowane o czasie bez zaległości (zaświadczenie z 2014 roku k. 64, wyjaśnienia pozwanej k. 202, potwierdzone zeznaniami k. 207). Jest zdrowa. Zamieszkuje wraz z matką i siostrą w mieszkaniu należącym do matki, o pow. 53 m². M. P. (2) pozostaje na zasiłku opiekuńczym w związku z niepełnosprawnością młodszej córki, zasiłek wynosi 1.350 zł. Ponadto matka pozwanej jest współwłaścicielką nieruchomości w postaci małej kamienicy przy ul. (...) w W., którą odziedziczyła po dziadkach. Znajdują się tam dwa mieszkania i trzy lokale usługowe, które pozostają wynajmowane. Łączny dochód z najmu wynosi 4.400 zł netto miesięcznie (zeznania świadka M. P. (2) k. 204; wyjaśnienia pozwanej k. 203, potwierdzone zeznaniami k. 207).

Kierując się doświadczeniem życiowym stwierdzić należało, iż koszty utrzymania uprawnionej alimentacyjnie niewątpliwie wzrosły od czasu wydawania ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów. Aktualnie wynoszą one około 2.000 zł miesięcznie i obejmują wydatki takie jak:

- wyżywienie – 700 zł
- udział w opłatach mieszkaniowych - 380 zł,
- kosmetyki i środki higieniczne – 150 zł,
- odzież i obuwie – 200 zł,
- leki i leczenie, profilaktyka zdrowotna – 150 zł,

- karta miejska, podręczniki – 200 zł,
- zajęcia kulturalne, rozrywka – 100 zł,
- wyjazdy wakacyjne – 150 zł.

Natomiast możliwości majątkowe i zarobkowe powoda znacząco zmalały na przestrzeni ostatnich 17 lat, z uwagi m.in. na jego wiek. Jego aktualne zajęcie pozwala mu na osiągnięcie dochodów rzędu około 1.500 zł netto miesięcznie, a zatem ponad dwukrotnie niższych aniżeli w chwili rozvodu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego znajdującego się w aktach postępowania, oceniając go przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego i zawodowego. Sąd uznał, iż zeznania stron oraz świadków były spójne i przyznał im walor wiarygodności. Autentyczność dokumentów prywatnych złożonych przez strony nie była kwestionowana w toku postępowania, Sąd również nie powziął wątpliwości co do ich treści. Ponadto Sąd miał na uwadze dokumenty znajdujące się w aktach Sądu Wojewódzkiego w Warszawie, sygn. I C 978/97, dołączonych do akt niniejszego postępowania, co posłużyło do ustalenia stosunków pomiędzy stronami w toku postępowania rozwodowego.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo należało uwzględnić w części: w zakresie alimentów zaległych tj. za okres od 01 listopada 2010 roku do 01 grudnia 2014 roku, obniżając alimenty do kwoty 300 zł miesięcznie, zaś od dnia 01 listopada 2015 do kwoty po 500 zł miesięcznie, płatnych z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk pozwanej wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Zgodnie z dyspozycją art. 138 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy wszelkie zmiany w statusie ekonomicznym stron powodujące zmianę zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub też zmianę zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Jak podkreśla się w doktrynie rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, wymaga, porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie. Jak stwierdził Sad Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 lipca 1974 roku, sygn. akt II CO 9/74, pojęcie "stosunków" w rozumieniu art. 138 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu.

Co do dzieci pełnoletnich rodzice są zobowiązani do ich alimentowania jeśli :

- dziecko nie jest się w stanie utrzymać samodzielnie (art.133 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
- dziecko dokłada należytych starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się,
- świadczenie alimentacyjne nie łączy się z nadmiernym uszczerbkiem na utrzymaniu rodzica (art.133 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

W niniejszej sprawie od czasu ustalenia alimentów wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 04 marca 1998 roku, w sprawie o sygn. akt I C 978/97 upłynęło 17 lat i sytuacja stron zmieniła się w sposób istotny. Wzrosły uzasadnione potrzeby M. P. (1), która obecnie studiuje obecnie na III roku na (...) Uniwersytecie Medycznym, na kierunku dietetyka. Mimo tego że jest dorosła nie jest w stanie jeszcze utrzymać się samodzielnie, bowiem uczy się w systemie dziennym, tak więc dokłada należytych starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka obejmuje dostarczenie dziecku środków koniecznych do uzyskania wykształcenia adekwatnego do możliwości intelektualnych uprawnionego alimentacyjnie. Istnieje on bowiem dopóki dziecko, trud rodziców szanuje i czyni starania, by bez zbędnej – a zwłaszcza zawinionej – zwłoki

osiągnąć adekwatny do uzdolnień pułap wykształcenia i ekonomiczną samodzielność (W. Stojanowska (w:) W. Stojanowska (red.), Nowelizacja prawa rodzinnego na podstawie ustaw z 6 listopada 2008 r. i 10 czerwca 2010 r. Analiza – Wykładnia – Komentarz, Warszawa 2011, s. 301).

Tak więc uznać należy iż P. P. (1) powinien nadal łożyć na utrzymanie swojej córki M. P. (1), do czasu ukończenia przez nią studiów. Natomiast zakres jego obowiązku alimentacyjnego zależy także od jego możliwości zarobkowych które uległy znaczącemu obniżeniu na przestrzeni ostatnich kilku lat. Utrzymywanie pełnoletniego dziecka nie może się łączyć z uszczerbkiem na utrzymaniu rodzica.

Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy iż możliwości majątkowe i zarobkowe powoda uległy znaczącemu obniżeniu. Ocena tychże możliwości nie może być dokonywana tylko przez pryzmat posiadanego przez P. P. (1) wykształcenia, czy okoliczności, że ukończył on aplikację sądową. N. od czasu ukończenia aplikacji prawnik, w wieku 54 lat, nie ma bowiem praktycznie żadnych możliwości podjęcia pracy w zawodzie. Powód pracował głównie jako handlowiec i nie ma żadnego doświadczenia prawniczego. Po utracie pracy ma niewielkie szanse na znalezienie pracy zgodnej z posiadanym doświadczeniem zawodowym. Z uwagi na powyższe należało przyjąć, iż P. P. (1), podejmując pracę fizyczną w ochronie, w wykorzystuje swoje aktualne możliwości zarobkowe i są one ograniczone do kwoty 1.500 zł. miesięcznie.

Sąd uznał, iż alimenty zaległe tj. należne pozwanej za okres od 01 listopada 2010 roku do 01 grudnia 2013 roku należało obniżyć do kwoty po 300 zł miesięcznie. W okresie tym powód zamieszkiwał wraz z rodziną. Partycypował on w kosztach bieżącego utrzymania. P. P. (1) nie łożył wówczas zasądzonych alimentów, jednakże ani powódka ani jej matka nie podejmowały działań zmierzających do ich wyegzekwowania. Potrzeby uprawnionej alimentacyjnie były w zasadzie zaspokajane na bieżąco, o czym świadczy postawa wierzycieli. Wyegzekwowanie należności w tak znaczącej wysokości spowoduje, w ocenie Sądu, dramatyczne skutki finansowe dla zobowiązanego alimentacyjnie. Ponadto w przypadku niewypłacalności powoda, nie będzie on miał także szansy uiszczać bieżących rat alimentacyjnych ani też partycypować w kosztach utrzymania małoletniej córki. Należy pamiętać, iż alimenty służą ze swej istoty do zaspokojenia bieżących potrzeb uprawnionego alimentacyjnie i nie mogą prowadzić do zrujnowania dłużnika. Nie można uznać że kwota 25.000 zł posłuży powódce do zaspokojenia jej bieżących potrzeb. Z tych względów zaległe alimenty należało obniżyć.

Powództwo o obniżenie alimentów zaległych za okres od grudnia 2013 roku do listopada 2015 roku należało oddalić, z uwagi na fakt, iż powodowi udało się uiszczać należne alimenty na bieżąco w kwocie po 700 zł. Co prawda uiszczenie alimentów w zasądzonej dotychczas wysokości wiązało się dla P. P. (1) ze znacznymi trudnościami, jednakże alimenty został uregulowane zaś ich obniżenie w wskazanym okresie rodziłoby roszczenie o zwrot nadpłaconych alimentów. Pozwana zaś nie powinna ponosić negatywnych konsekwencji faktu, iż spożytkowała należne jej alimenty.

Sąd uznał, iż aktualna sytuacja majątkowa powoda uniemożliwia mu łożenie na rzecz pełnoletniej córki kwoty 700 zł miesięcznie. Podkreślić należy, iż powód nie posiada oszczędności ani majątku w nieruchomości czy wartościowych rzeczy ruchomych. Co istotne ciąży na powodzie także obowiązek alimentacyjny względem drugiej małoletniej, niepełnosprawnej córki. Powyższe nakazuje przyjąć, iż dotychczas zasądzone alimenty przewyższają aktualne możliwości majątkowe P. P. (1). Uwzględniając całokształt okoliczności sprawy, Sąd uznał, iż dochód powoda pozwala mu na łożenie alimentów w kwocie 500 zł miesięcznie. Do takiej kwoty bieżące alimenty obniżono.

Obowiązek alimentacyjny względem dziecka spoczywa na obojgu rodzicach, stosownie do ich możliwości majątkowych. Z uwagi na fakt, iż sytuacja majątkowa M. P. (2) jest znacząco korzystniejsza aniżeli powoda, Sąd uznał, iż większy ciężar utrzymania córki winien w realiach niniejszej sprawy spoczywać na jej matce.

Z uwagi na fakt, iż strony były reprezentowane w toku postępowania przez pełnomocników profesjonalnych, koszty zastępstwa procesowego każde ze stron winna ponieść we własnym zakresie, zaś koszty postępowania przejęto na rachunek Skarbu Państwa, z uwagi na szczególne okoliczności sprawy, o których mowa w art. 102 Kodeksu postępowania cywilnego.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.